

Samen in beweging

Sport- en beweegbeleid Reusel-De Mierden 2014-2018

23 januari 2014

Inhoudsopgave

1.	Dit beleid	
1.1	Waarom nu sport- en beweegbeleid	3
1.2	Hoe dit beleid tot stand kwam	3
1.3	Van adviseren tot coproduceren	3
1.4	De opbouw	3
2.	Ambities voor sport en bewegen	
2.1	Het belang van sporten en bewegen	4
2.2	Onze ambitie	4
2.3	Hoe we aan deze ambitie werken	4
2.4	Beleidskaders sport- en beweegbeleid	5
2.5	Normen voor sporten en bewegen	6
2.6	Sporten en bewegen we voldoende?	6
2.7	Wat willen we bereiken?	7
3.	Iedereen in beweging	
3.1	Inleiding	8
3.2	Inwoners die extra aandacht nodig hebben	8
3.3	Het huidige sport(stimulerings)aanbod	9
3.4	Verbeterpunten en kansen	10
3.5	Wat willen we bereiken?	11
3.6	Hoe gaan we dat doen?	11
4.	Sterke sportverenigingen	
4.1	Inleiding	12
4.2	Voldoende vrijwilligers	12
4.3	Vraag en aanbod sportverenigingen	13
4.4	Rol van verenigingen bij alcoholmatiging en gezonde snacks	13
4.5	Verbeterpunten en kansen	13
4.6	Wat willen we bereiken?	14
4.7	Hoe gaan we dat doen?	14
5.	Een leefomgeving die uitnodigt tot sporten en bewegen	
5.1	Sporten en bewegen doe je overal	15
5.2	Waardering sport- en beweegvoorzieningen	15
5.3	Sportaccommodaties	15
5.4	Binnen de bebouwde kom	16
5.5	Het buitengebied	16
5.6	Toegankelijkheid voor mensen met een beperking	17
5.7	Verbeterpunten en kansen	17
5.8	Wat willen we bereiken?	18
5.9	Hoe gaan we dat doen?	18
6.	Financieel	
6.1	Financieel kader	19
6.2	Andere financieringsmogelijkheden	19
6.3	Overzicht gemeentelijke budgetten	20

Bijlagen

Uitvoeringsplan sport- en beweegbeleid 2014-2018

1. Inleiding op dit beleid

Sport en bewegen is belangrijk in Reusel-De Mierden. Toch beweegt niet iedereen (genoeg). We willen dat inwoners meer bewegen en dat meer inwoners gaan bewegen. Met het nieuwe sport- en beweegbeleid kunnen we gericht bepalen welke maatregelen vanuit de gemeente de komende jaren nodig zijn om dit te bereiken.

1.1 Waarom nu sport- en beweegbeleid

- De gemeente heeft nog geen sport- en beweegbeleid op papier. Er is een groot aanbod van sportverenigingen, sport- en beweegactiviteiten en (sport)voorzieningen maar beleid van de gemeente hierop is niet integraal vastgelegd in een beleidsnota. Dit is wel al langer een wens.
- In het Wmo beleid 'Uitgaan van eigen kracht', is het voornemen om een sport- en beweegbeleid op te stellen vastgelegd.
- Veranderende rol van de sport; sport wordt steeds meer ingezet als middel om beleidsdoelen te realiseren. In relatie hiermee is er voor gekozen om de uitvoering van (een deel van) het gezondheidsbeleid via het sport- en beweegbeleid vorm te geven.
- De wens van het college om op termijn tot een integrale welzijnsnota te komen; het sportbeleid is niet meer los te zien van andere beleidsstukken. Het gehele beleid binnen een gemeente hangt met elkaar samen. Vanuit sport is nu geprobeerd om verbindingen te leggen met relevante beleidsterreinen.
- Het college heeft de intentieverklaring voor uitbreiding van de landelijke subsidieregeling combinatiefuncties getekend. De invulling hiervan willen we koppelen aan de uitvoering van het sport- en beweegbeleid.

1.2 Hoe dit beleid tot stand kwam

- Er is een [startnotitie](#) opgesteld. Deze startnotitie beschrijft de bestaande situatie en de beleidskaders. De notitie geeft inzicht in de cijfers over sportdeelname en beschrijft de ontwikkelingen die er spelen. De startnotitie was bedoeld als basis voor het overleg met alle partners. Om samen vast te stellen wat goed gaat en behouden dient te blijven. Om te bepalen wat versterkt of verbeterd kan worden. En om mee te denken over de vraag hoe dan.
- In oktober is er een [meedenkavond](#) georganiseerd. Hiervoor zijn alle sportverenigingen en sportaanbieders uitgenodigd net als scholen, GGD Brabant-Zuidoost en welzijnsorganisaties, huisartsen, fysiotherapeuten, buitenschoolse opvang, dorpsraden, raadsleden en adviescommissie Wonen, Zorg en Welzijn (WZW). Er waren ongeveer 40 aanwezigen die in groepjes in discussie gingen over 3 verschillende thema's.
- Daarnaast zijn er nog [aanvullende gesprekken](#) geweest met onder andere de combinatiefunctionarissen sport, de dorpsraden, de jongerenopbouwwerker, een aantal sportverenigingen en stichting Leergeld.
- De meedenkavond en de gesprekken hebben de input opgeleverd om de startnotitie om te vormen naar de uiteindelijke sport- en beweegnota. De [conceptnota](#) is in december toegestuurd aan alle betrokkenen. Reacties hierop zijn verwerkt in deze nota.

1.3 Van adviseren tot coproduceren

Bij het opstellen van het nieuwe sport- en beweegbeleid is nadrukkelijk gevraagd om de inbreng van partners, dus een adviserende rol.

Met het uitvoeren van het nieuwe beleid zoekt de gemeente naar partners die het initiatief willen nemen om inwoners in beweging te brengen. De gemeente wil deze initiatieven stimuleren en faciliteren. Partners hebben hierbij de rol van meebeslissen en coproduceren.

1.4 De opbouw

Hoofdstuk 2 gaat over het belang van sporten en bewegen. Hierin leest u de ambitie van de gemeente en hoe we hieraan willen werken volgens drie sporen. Deze drie sporen vormen de drie hoofdstukken die daarna komen (3,4 en 5). In hoofdstuk 6 wordt ingegaan op de financiën. Het uitvoeringsplan met alle acties is opgenomen in de bijlage.

2. Ambities voor sport en bewegen

2.1 Het belang van sporten en bewegen

Sporten en bewegen wordt steeds belangrijker voor de samenleving. Voor veel mensen vormt het sporten een doel op zich. Het is leuk en ontspannend. En dat sporten gezond is voor lichaam en geest, weet iedereen. Toch beweegt niet iedereen (genoeg). En dat is jammer vanwege de gezondheidsrisico's die je daarmee loopt. Maar ook omdat sport en bewegen volop mogelijkheden biedt om mee te doen in de samenleving en op die manier isolement kan voorkomen. Sport draagt bij aan lichamelijke en persoonlijke ontwikkeling. Sport leert omgaan met spanning en emotie, normen en waarden. Ook biedt sport mogelijkheden tot ontplooiing van talent.

Maar sport en bewegen heeft niet alleen positieve effecten voor de individuele burger. Het heeft ook een collectief belang. Het brengt namelijk inwoners bij elkaar en bevordert de onderlinge samenhang in de gemeenschap. Sportverenigingen bieden een hecht sociaal netwerk waar jong en oud met elkaar optrekken en waar ontelbare vrijwilligers aan het werk zijn. Sport is dus ook belangrijk voor de sociale cohesie, de integratie en de leefbaarheid van onze gemeente.

2.2 Onze ambitie

De gemeente Reusel-De Mierden wil de inwoners stimuleren een leven lang te (blijven) sporten door een aansluitend en samenhangend sportaanbod te bevorderen, gericht op de verschillende leeftijdsfasen en doelgroepen. De ambitie is als volgt:

Uit oogpunt van gezondheid, vorming, ontplooiing en leefbaarheid wil gemeente Reusel-De Mierden het mogelijk maken en bevorderen dat zoveel mogelijk inwoners aan enige vorm van sport en/of bewegen doen.

2.3 Hoe we aan deze ambitie werken

Inwoners zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun sport- en beweeggedrag en dat van hun kinderen. Wij kunnen echter de randvoorwaarden scheppen die de inwoners helpen om die eigen verantwoordelijkheid waar te maken door in te zetten op de volgende drie sporen:

- *Sportstimulering*
Initiatieven zijn nodig om inwoners aan het bewegen te krijgen en te houden en om drempels voor risicogroepen weg te nemen. We willen sport- en beweegactiviteiten stimuleren en ondersteunen.
- *Ondersteunen van sportverenigingen*
Sportverenigingen zijn een belangrijke partner voor de gemeente. De gemeente kent een groot en divers verenigingsleven. Heel veel inwoners sporten en bewegen bij een van deze verenigingen. Tegelijkertijd zijn er allerlei ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de beschikbaarheid van vrijwilligers en (het aanbod van) de sportverenigingen.
- *Een goede sport- en beweeginfrastructuur*
Sporten en bewegen vindt veel plaats in de openbare ruimte (onze leefomgeving). De inrichting van de leefomgeving (dus de openbare ruimte binnen en buiten de bebouwde kom) heeft invloed op het beweeggedrag van inwoners. We willen meer inwoners laten sporten en bewegen door goed te kijken naar onze leefomgeving. Hoe kunnen we deze leefomgeving beter benutten en/of aantrekkelijker maken. Ook de sportaccommodaties vallen hier onder.

Deze drie sporen vormen de drie onderdelen van het nieuwe sport- en beweegbeleid. Ze worden in de volgende drie hoofdstukken verder uitgewerkt.

2.4 Beleidskaders sport- en bewegbeleid

Het nieuwe sport- en bewegbeleid wordt uitgevoerd binnen de volgende beleidskaders.

- *Wmo beleidsplan 2012: Meedoen, uitgaan van eigen kracht, zelfredzaamheid*
Alle inwoners moeten mee kunnen doen. Inwoners worden uitgedaagd om uit te gaan van hun eigen kracht om eerst zelf en eventueel samen met andere inwoners oplossingen te zoeken voor problemen die ze ervaren bij het deelnemen aan de maatschappij.
- *Lokaal GezondheidsBeleid: Sport en bewegen als middel*
Sport en bewegen wordt ingezet als middel. Als mensen lekker in hun vel zitten, daalt de vraag naar betaalde zorg. Het aanbieden van welzijnsvoorzieningen kan voorkomen en uitstellen dat inwoners een beroep doen op (zwaardere) zorg. Investeren in preventie levert geld op, al is dit moeilijk meetbaar.
- *Omslag in het sociale domein van Reusel-De Mierden 2013-2017: Versterk de eigen kracht en de kracht van buurten en wijken*
Alle inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en participeren aan de maatschappij. En inwoners voelen zich actief betrokken bij de samenleving en willen zich zo nodig inzetten voor de ander.
- *Rijksbeleid: zorg dat de gezonde keuze de gemakkelijke keuze is.*
Inwoners beslissen zelf hoe gezond ze willen leven. Zorg ervoor dat de gezonde keuze de gemakkelijke keuze is en dat inwoners dichtbij en veilig in de buurt kunnen sporten.
- *Toekomstvisie Reusel-De Mierden 2030 Gezamenlijk, Grenzeloos en Groen*
Ga voor verbindende dorpsgemeenschappen, kijk verder dan gemeente- en landsgrenzen en ga voor duurzaam. Het verenigingsleven is de ruggengraat van de dorpen. Om de ambities waar te maken zijn een aantal strategische uitvoeropties opgenomen, waaronder het stimuleren van fietsen, evenals behouden van sport en recreatie voor de jeugd en samenwerking tussen vrijwilligers (en zorgorganisaties).
- *Meerjaren beleidskader jeugd(hulp) voor de Kempen 2015-2018 (vast te stellen door de raad in februari 2014)*
Gemeenten worden per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor alle vormen van jeugdhulp en ondersteuning. We willen een omslag naar meer preventie en eerdere ondersteuning. We willen uitgaan van de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders. We willen minder snel medicaliseren van problemen en we willen een integrale aanpak met betere samenwerking rond gezinnen en (jeugd)hulp op maat.
- *Meerjarenbegroting gemeente Reusel-De Mierden 2014-2017*
De financiële positie van de gemeente dwingt de gemeente om slimme keuzes te maken om de sport betaalbaar te houden voor gemeente en gebruikers. Het nieuwe sport- en bewegbeleid moet worden uitgevoerd binnen de kaders van de huidige financiële en personele middelen. Daarnaast zijn bezuinigingen op welzijnssubsidies en op onderhoud van groen en wegen opgenomen die van invloed kunnen zijn op de uitvoering van het sport- en bewegbeleid.

2.5 Normen voor sporten en bewegen

Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) heeft normen voor bewegen en sporten opgesteld.

Beweegnorm

De aanbevolen hoeveelheid lichaamsbeweging voor kinderen en jongeren (tot 18 jaar) en mensen met overgewicht bedraagt dagelijks minimaal een uur (sporten of bewegen). Voor volwassenen en ouderen wordt matig intensieve lichaamsbeweging aanbevolen op tenminste 5 dagen per week minimaal 30 minuten

Fitheidsnorm (voor het hartvaatstelsel)

Volwassenen en ouderen wordt daarnaast aanbevolen om 3 keer per week minimaal 20 minuten zwaar intensief te bewegen.

2.6 Sporten en bewegen we voldoende?

Uit cijfers van de GGD¹ blijkt:

- ✓ ***Kinderen sporten veel maar toch sport één op de 5 kinderen niet***
In totaal sport 78% van de kinderen van 4 tot en met 11 jaar in onze gemeente ook buiten school. En 68% van de kinderen is lid van een sportvereniging. Toch doet één op de 5 kinderen in onze gemeente buiten school helemaal niet aan sport. Dat is reden tot zorg.
- ✓ ***De meerderheid van de jeugd beweegt onvoldoende***
Bij de jongeren (12 tot en met 18 jaar) is circa 77% lid van een sportvereniging. Slechts 7% doet nooit aan sport. Toch voldoet driekwart van de jongeren niet aan de beweegnorm van dagelijks één uur beweging. De jongeren zelf schatten overigens vaak in dat ze wel genoeg bewegen.
- ✓ ***Veel volwassenen zijn in beweging maar de fitheidsnorm wordt meestal niet gehaald***
Van de volwassenen (19 tot en met 64 jaar) is 42% lid van een sportvereniging en 71% voldoet aan de beweegnorm. Slechts 22% van de volwassenen voldoet aan de aanbevolen hoeveelheid intensieve lichaamsbeweging om een goede conditie van het hartvaatstelsel te behouden (fitheidsnorm).
- ✓ ***Ook ouderen bewegen relatief veel en scoren beter op de fitheidsnorm***
Bijna 70% van de 65 plussers voldoet aan de beweegnorm en 23% is lid van een sportvereniging. Daarnaast voldoet 38% aan de fitheidsnorm. Vooral ouderen in de leeftijd van 65 tot en met 74 jaar zijn lichamelijk actief. Daarna neemt dit met het stijgen van de leeftijd flink af. De belangrijkste reden hiervoor is de lichamelijke gezondheid.

¹ Met de GGD wordt in deze nota overal bedoeld de GGD Brabant-Zuidoost. De GGD Brabant-Zuidoost verzamelt met behulp van de gezondheidsmonitors gegevens op het gebied van gezondheid en het welbevinden van de inwoners van Zuidoost-Brabant.

2.7 Wat willen we bereiken?

We willen dat **méér inwoners** gaan bewegen. Ook willen we dat inwoners **méér** gaan **bewegen**. Dat is het beoogde resultaat van het nieuwe sport- en beweegbeleid. We willen kunnen meten of dit resultaat behaald wordt. De gezondheidsmonitors zijn daarvoor een meetinstrument. In onderstaand overzicht hebben we inzichtelijk gemaakt waar we naar toe willen werken.

Over het algemeen scoren we nu ten opzichte van de regio al vrij goed. Dit geldt zeker voor de lidmaatschappen van sportverenigingen. Het is daarom onze ambitie om deze resultaten minimaal te behouden. De beweegnorm verdient wel aandacht en dan vooral bij de jeugd. De fitheidsnorm wordt nog onvoldoende gehaald bij de volwassenen en de ouderen. De te behalen resultaten worden geëvalueerd en bijgesteld zodra nieuwe meetgegevens van de GGD beschikbaar zijn.

Sporten en bewegen naar leeftijd	Meting	Huidig cijfer in %	Doelstelling	Meting nieuw cijfer
Kinderen 4-11 jaar				
Lid van sportvereniging	2008	68% regio 66%	Minimaal gelijk	Eind 2013 ²
Voldoet aan beweegnorm	2008	Niet beschikbaar		Eind 2013
Sport nooit	2008	22% (regio 23%)	Neemt af tot 20%	Eind 2013
Jongeren 12-18 jaar				
Lid van sportvereniging	2011	77% (regio 70%)	Minimaal gelijk	2015
Voldoet aan beweegnorm	2011	25% (regio 25%)	Neemt toe tot 30%	2015
Sport nooit	2011	7% (regio 9%)	Minimaal gelijk	2015
Volwassenen 19-64 jaar				
Lid van sportvereniging	2012	42% (regio 37%)	Minimaal gelijk	2016
Voldoet aan beweegnorm	2012	71% (regio 65%)	Minimaal gelijk	2016
Voldoet aan fitheidsnorm	2012	22% (regio 20%)	Neemt toe tot 27%	2016
Ouderen 65+				
Lid van sportvereniging	2012	23% (regio 25%)	Minimaal gelijk	2016
Voldoet aan beweegnorm	2012	69% (regio 68%)	Minimaal gelijk	2016
Voldoet aan fitheidsnorm	2012	38% (regio 43%)	Neemt toe tot 43%	2016

² De resultaten van de Kindermonitor zijn in de loop van 2014 bekend. Die cijfers worden dan als basis gebruikt.

3. Iedereen in beweging

3.1 Inleiding

Sportstimulering is het geheel aan maatregelen waarmee mensen worden aangespoord en/of geprikkeld om te gaan sporten en bewegen. Van een sportvereniging die nieuwe leden werft tot een overheid die inzet op bepaalde groepen inwoners. Welke groepen inwoners hebben de komende jaren in onze gemeente extra aandacht nodig? En hoe kunnen we die groepen inwoners bereiken?

Er is een breed en divers sportaanbod in onze gemeente. Hiervoor bleek ook erg veel waardering tijdens de meedenkavond. Echter, er liggen ook nog verbeterpunten en kansen. In dit hoofdstuk gaan we hier op in. Hiermee kunnen we concrete maatregelen bepalen. We willen initiatieven van sportverenigingen, sportaanbieders en /of andere organisaties om inwoners in beweging te krijgen, stimuleren en ondersteunen. Zeker als die initiatieven ook nog eens de onderlinge samenwerking tussen (sport) aanbieders en andere organisaties versterken (zoals onderwijs, buitenschoolse opvang, verenigingen, huisartsen, fysiotherapeuten, GGD, Jeugdgezondheidszorg, dorpsraden, combinatiefunctionarissen).

3.2 Inwoners die extra aandacht nodig hebben

De GGD benoemt de volgende risicogroepen voor onze gemeente. Dat zijn de groepen die het minst bewegen. Het is belangrijk om gericht aandacht te geven aan deze risicogroepen om drempels weg te nemen. De afgelopen jaren is vanuit onze gemeente vooral ingezet op kinderen en inwoners met overgewicht en diabetes.

✓ **Kinderen die (nog) niet aan sport doen**

Waarom? Omdat voldoende beweging een positieve invloed heeft op de leerprestaties, weerbaarheid en (psycho)social-e en motorische ontwikkeling van kinderen. Sporten vanaf jonge leeftijd is belangrijk om een gezonde leefstijl aan te leren en overgewicht te voorkomen. Zeven procent van de 2- tot en met 11- jarigen is te dik. Van de kinderen heeft 1% al ernstig overgewicht (obesitas). Uit regionale analyses blijkt dat kinderen die wonen in een éénuoudergezin (30%) vaker niet sporten dan kinderen uit een volledig gezin (21%). Dit hangt vaak samen met de financiële mogelijkheden voor deze kinderen om te kunnen sporten. Daarnaast zien we dat zowel westerse als niet-westerse allochtone kinderen aanzienlijk minder vaak aan sport doen dan autochtone kinderen.

✓ **Jongeren die stoppen met sporten en onvoldoende bewegen**

Waarom? Omdat 75% van de jongeren niet genoeg beweegt en op 18 jarige leeftijd nog maar iets meer dan de helft van de jongeren in Zuidoost-Brabant lid is van een sportvereniging. Vanaf 14 jaar worden andere activiteiten zoals school, bijbaantjes en uitgaan belangrijker.

✓ **(Jong)volwassenen die te weinig bewegen**

Waarom? Omdat uit regionale analyses blijkt dat 60% van de volwassenen tussen 24 en 54 de beweegnorm niet haalt. Vooral redenen als 'geen tijd' en 'te duur' spelen hierbij een rol. Volwassenen met thuiswonende kinderen (met name onder 18 jaar) geven aanzienlijk vaker aan dat ze geen tijd hebben voor lichaamsbeweging dan volwassenen zonder thuiswonende kinderen.

✓ **Inwoners (met name 65 plussers) met overgewicht**

Waarom? Naarmate mensen ouder worden neemt het percentage overgewicht toe. Twee op de drie 65-plussers heeft overgewicht. Bij één op de vijf is er zelfs sprake van obesitas. Het aanpakken van eenmaal bestaand overgewicht vraagt om een intensieve aanpak van zowel het voedings- als het beweegpatroon.

✓ **75 plussers die niet meer kunnen sporten**

Waarom? Omdat hun sportparticipatie afneemt vanwege de beperkingen. Het in beweging blijven voor deze inwoners kan in belangrijke mate bijdragen aan hun kwaliteit van leven, hun zelfstandigheid en hun vermogen om maatschappelijk actief te blijven. Naast het bewegen en de gezondheid is het sociale aspect voor deze groep erg belangrijk. Het is raadzaam om juist voor deze inwoners voldoende aangepaste beweegmogelijkheden te bieden. De groep neemt in omvang toe.

✓ **Inwoners met lichamelijke beperkingen en/of psychische problemen.**

Waarom? Omdat inwoners met een chronische aandoening minder vaak aan sport doen dan mensen zonder aandoening. In onze gemeente heeft in totaal 34% van de volwassenen en 78% van de ouderen één of meerdere chronische aandoeningen (zoals diabetes, astma /COPD en hoge bloeddruk). Dit geldt ook voor mensen met psychische problemen. Terwijl bewegen juist een positief effect heeft op het voorkomen en het herstel van psychische aandoeningen. Mensen die weinig bewegen, lopen meer risico op het ontwikkelen van psychische aandoeningen (zoals angststoornissen en depressies). In onze gemeente is 16% van zowel de volwassenen als de ouderen psychisch ongezond en heeft 3% een hoog risico op een angststoornis of depressie.

✓ **Kwetsbare inwoners die extra drempels ervaren om te participeren**

Waarom? Omdat kwetsbare inwoners vaak moeite hebben om deel te nemen aan de maatschappij. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om inwoners met een handicap, chronisch zieken en GGZ-patiënten. Integreren en (weer) deelnemen aan de maatschappij is voor hen heel belangrijk. Sport en bewegen kan daarvoor een middel zijn. Door bijvoorbeeld binnen een vereniging samen met anderen te sporten of als vrijwilliger aan de slag te gaan binnen een vereniging maak je weer deel uit van de maatschappij. Dit kan soms ook een eerste opstap zijn naar een betaalde baan.

✓ **Inwoners met een kleine beurs**

Waarom? Niet alleen bij kinderen maar ook bij volwassenen speelt geld een rol. Eén op de elf volwassenen in de gemeente geeft als reden voor te weinig bewegen dat het te duur is. Daarnaast zijn er steeds meer gezinnen met een hoger inkomen die door omstandigheden toch niet in staat zijn om het lidmaatschap van een sportvereniging te betalen. Ook uit cijfers van de voedselbank blijkt dat het aantal gezinnen dat een beroep op hen doet flink is gestegen van circa 30 in 2011 naar 40 in 2012.

3.3 Het huidige sport(stimulerings)aanbod

Sportverenigingen en sportaanbieders

Er zijn circa 40 tot 50 sportverenigingen actief in onze gemeente. Zij bieden samen een divers sportaanbod van atletiek en korfbal tot turnen en wielrennen. De organisatie varieert van officiële verenigingen die zijn aangesloten bij de landelijke sportbonden tot voetballende vriendengroepen. Ook de ouderenbonden bieden allerlei verschillende sport- en beweegactiviteiten aan. Daarnaast zijn er commerciële sportaanbieders zoals bijvoorbeeld een sportschool en judo.

Combinatiefunctionarissen sport

De gemeente heeft de afgelopen jaren flink ingezet op bewegen bij de jeugd. Inmiddels zijn combinatiefunctionarissen sport aangesteld. Zij zorgen voor een kwaliteitsimpuls van het gymonderwijs en verzorgen ook een naschools sportaanbod (dat heet Click Sport). Ze leggen verbindingen met alle sportverenigingen binnen en buiten de gemeente, laten kinderen kennismaken met uiteenlopende sporten en bevorderen daarmee de deelname aan sporten. Ze kunnen kinderen die niet zo graag sporten aanmoedigen om deel te nemen aan de naschoolse sportactiviteiten om zo een geschikte activiteit te ontdekken die wel bij het kind past. Het is belangrijk om dit aanbod in stand te houden.

Stichting Sportstage de Kempen vervult een belangrijke rol in het gymonderwijs en het naschools sportaanbod. Door de inzet van vele stagiaires kunnen veel (extra) activiteiten worden aangeboden en kunnen veel meer kinderen deelnemen.

Buurtsportcoach

De gemeente wil de deelname aan de landelijke subsidieregeling combinatiefuncties uitbreiden. De regeling zelf is inmiddels gewijzigd en voorziet nu in een bredere inzet van de combinatiefuncties met buurtsportcoaches. De bedoeling is dat buurtsportcoaches aan de slag gaan met het initiëren en ondersteunen van een sport- en beweegaanbod in de buurt. De buurtsportcoach kan worden ingezet om de doelen van het nieuwe sport- en beweegbeleid te realiseren. De gemeente is op zoek naar een partner om hieraan invulling te geven.

Initiatieven voor speciale doelgroepen

De gemeente heeft de afgelopen jaren deelgenomen aan het Nationaal Actieplan voor Sport en Bewegen (NASB). Het doel hiervan is om inactieve inwoners in beweging te krijgen. Dankzij deze subsidieregeling zijn diverse initiatieven van sportverenigingen en sportaanbieders ondersteund.

Hiervan zijn de projecten³ KempenLeefstijl Kids en Actiefit Reusel-De Mierden nog volop in ontwikkeling en die we zullen blijven volgen. Daarnaast worden er door sportverenigingen en sportaanbieders diverse activiteiten aangeboden om inwoners in beweging te krijgen en te houden.

Aangepaste activiteiten

Het streven is om mensen waar mogelijk deel te laten nemen aan de reguliere sport- en beweegactiviteiten. Soms zijn de beperkingen echter zodanig dat het meedoen met het reguliere aanbod niet mogelijk is. MEE Zuidoost Brabant kan inwoners dan begeleiden naar een passende activiteit. In onze gemeente of regio worden verschillende activiteiten aangeboden voor inwoners met een beperking door ondermeer de KBO's (bijvoorbeeld stoelgymnastiek), Vrijwilligersorganisatie de Hoeksteen en Stichting Carrousel (activiteiten voor mensen met een verstandelijke handicap), revalidatie Zwem- en sportvereniging de Dobbers.

De Nationale Sportweek

De Nationale Sportweek is een landelijke actieweek om het belang van sport en bewegen onder de aandacht te brengen van alle inwoners. De gemeente besteedt hier aandacht aan door publicaties en door de spandoeken die in elke kern worden opgehangen. Verenigingen kunnen hierbij aansluiten door in de Nationale Sportweek activiteiten aan te bieden.

Minima

De gemeente ondersteunt gezinnen met kinderen die onvoldoende middelen hebben. In het minimabeleid is een bijdrage beschikbaar voor gezinnen met schoolgaande kinderen dat kan worden besteed aan bijvoorbeeld schoolactiviteiten en/of lidmaatschap van een vereniging. Stichting Leergeld Veldhoven en De Kempen vormt het vangnet voor kinderen die buiten alle regelingen vallen. Hier wordt ook steeds vaker een beroep op gedaan, blijkt uit de cijfers. Desondanks zijn er nog steeds kinderen die niet mee kunnen doen omdat er geen geld is. Een speciaal aandachtspunt, vormt het zwemonderwijs. Er zijn kinderen die van de basisschool afkomen zonder zwemdiploma op zak.

Breedtesport versus topsport

De gemeente zet in op breedtesport. Hiermee wordt bedoeld het sportaanbod dat zich richt op alle vormen van sportbeoefening die voor een ieder toegankelijk en laagdrempelig zijn. Binnen de gemeente zijn wel een aantal verenigingen die op hoog niveau sporten. Topsport kan van grote betekenis zijn voor een gemeente door de bekendheid van het dorp, de toeloop van bezoekers en de uitstraling naar de inwoners (het wij-gevoel en als voorbeeldfunctie voor inwoners). De schaal van onze gemeente is echter te klein om investeringen die vaak nodig zijn voor topsportaccommodaties te bekostigen. Indien dat mogelijk is, wil de gemeente faciliteren (bijvoorbeeld zoals bij de provinciale subsidieaanvraag voor Stal Academy Bartels).

3.4 Verbeterpunten en kansen

- Uit de gezondheidsmonitors van de GGD blijkt dat heel veel mensen denken dat ze genoeg sporten en bewegen, terwijl dat niet zo is. We kunnen inwoners beter informeren over de beweegnormen en het dagelijkse bewegen onder de hele bevolking stimuleren.
- Kinderen met (dreigend) overgewicht of motorische problemen kunnen door speciale programma's (bijvoorbeeld Onwijs Fit) tijdig worden gesignaleerd en in contact worden gebracht met de jeugdgezondheidszorg van de GGD en met organisaties/verenigingen met een passend sport- en beweegaanbod.
- We kunnen stimuleren dat sporten en bewegen wordt geïntegreerd in het dagelijkse leven van mensen. Met weinig moeite kan toch veel gezondheidswinst worden bereikt. Motto daarbij: maak de gezonde keuze de makkelijk keuze!
- Versterk de onderlinge samenwerking tussen (sport) aanbieders en andere organisaties (zoals onderwijs, buitenschoolse opvang, verenigingen, huisartsen, en fysiotherapeuten, GGD, jeugdgezondheidszorg, dorpsraden, combinatiefunctionarissen). Actiefit Reusel-De Mierden is hiervan een goed voorbeeld.

³ Kempenleefstijl Kids is een cursus voor kinderen met (dreigend) overgewicht of een gebrek aan lichaamsbeweging en hun ouders. Onder de naam Actiefit Reusel-De Mierden werken zorgaanbieders en sportaanbieders samen om inwoners die onvoldoende bewegen samen bewust te maken van het belang van een gezonde leefstijl en hen te activeren om meer te bewegen.

Enkele suggesties die zijn ingebracht tijdens de meedenkavond:

- Kies voor een positieve aanpak.
- Heb aandacht voor het sociale aspect van sporten.
- Leg verbindingen met de zorg want dit geeft mensen vertrouwen.
- Jong geleerd is oud gedaan. Blijf inzetten op de jeugd. Maar zet ook in op de ouders. Zij vormen een belangrijke doelgroep omdat zij het goede voorbeeld kunnen geven.
- Kunnen ouders en kinderen niet gelijktijdig aan de slag bij de vereniging?
- Heb aandacht voor Click Sport in de kleine kernen.
- Ga de mogelijkheden na voor een aanbod als Click Sport of een vereniging met een afwisselend aanbod voor volwassenen.
- Pas je aanbod ook aan op speciale kinderen. Ontlast hen van de druk van wedstrijden en laat hen alleen mee trainen. Zet in op de begeleiding van vrijwilligers zodat zij handvatten krijgen om met speciale kinderen om te gaan.
- Bied ouderen een alternatief als ze niet meer kunnen sporten. Bied aangepaste mogelijkheden aan (bijvoorbeeld alleen trainen of inzetten als vrijwilliger). Wijs hen op de mogelijkheden van andere verenigingen en zorg daarbij voor een warme overdracht.
- Maak combilidmaatschappen mogelijk.
- Samenwerking en uitwisseling tussen verenigingen is belangrijk om van elkaar te leren.

3.5 Wat willen we bereiken?

1. Bekendheid met de fitheidsnorm en de beweegnorm en het belang van dagelijks bewegen onder alle inwoners vergroten.
2. Brede ontwikkelingskansen voor alle kinderen; kinderen kunnen kennismaken met een breed aanbod aan sporten.
3. Iedereen een A; alle kinderen die van de basisschool afkomen, hebben tenminste hun zwemdiploma A gehaald.
4. We willen dat meer inwoners uit risicogroepen gaan sporten door drempels weg te nemen.

3.6 Hoe gaan we dat doen?

- We nemen deel aan de Nationale Sportweek en stimuleren dat verenigingen hier ook aan deelnemen.
- We voeren PR campagnes / ludieke acties. Die zetten we zelf op, we sluiten aan bij landelijke of regionale acties en/of we kijken of we acties vanuit andere beleidsterreinen kunnen koppelen (een actie om fietsendiefstal te voorkomen kun je uitbreiden met het stimuleren van fietsen).
- We houden het naschoolse sportaanbod door de combinatiefunctionarissen sport in stand (mits de co-financiering vanuit het rijk doorloopt).
- We bekijken samen met scholen en GGD de mogelijkheden voor aansluiting bij het programma Onwijs Fit (in navolging van Bladel en Eersel).
- We overleggen of de inzet van stagiaires van stichting Sportstage de Kempen verder uitgebouwd kan worden (bijvoorbeeld ten behoeve van de sportverenigingen).
- We promoten stichting Leergeld als vangnet binnen onze gemeente en we vragen sportverenigingen om een verwijzing naar stichting Leergeld te maken op hun site.
- We maken met scholen en stichting Leergeld afspraken om zwemlessen (mee) te organiseren voor kinderen die anders buiten de boot vallen.
- We stimuleren en faciliteren initiatieven van sportverenigingen en organisaties, zeker als die zijn gericht op de risicogroepen en ingaan op de verbeterpunten en kansen die zijn benoemd.
- We werken uit op welke wijze wij instrumenten en/of middelen in kunnen zetten om verenigingen en organisaties aan te zetten en te stimuleren om zelf verdere initiatieven te ontplooiën om met die risicogroepen aan de slag te gaan en die contacten uit te bouwen.
- We gaan op zoek naar een partner voor de buurtsportcoach die aan de slag kan gaan met de acties van dit sport- en beweegbeleid.

4. Sterke sportverenigingen

4.1 Inleiding

Voor de gemeente zijn alle (sport)verenigingen belangrijk. Het is het totaal aan verenigingen dat zorgt voor een divers sportaanbod zodat er voor ieder wat wils is. In totaal is 68% van de kinderen lid van een sportvereniging en 77% van de jongeren. Van de volwassenen is 42% lid en van de ouderen nog 23%. Dit onderstreept het belang van de sportverenigingen voor de gemeenschap.

Verenigingen zijn een belangrijke partner bij de uitvoering van het gemeentelijke sportbeleid. Zij zijn belangrijk voor de sociale cohesie in een gemeenschap. Tegelijkertijd spelen er allerlei ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de beschikbaarheid van vrijwilligers en (het aanbod van) de sportverenigingen. Het is dan ook belangrijk dat de verenigingen sterk en vitaal zijn en op die ontwikkelingen in kunnen spelen. Hoe kan de positie van de verenigingen versterkt worden?

4.2 Voldoende vrijwilligers

Vrijwilligerswerk in cijfers

In onze gemeente doet één op de zes volwassenen vrijwilligerswerk bij een sport- of recreatievereniging⁴. De meeste vrijwilligers bij sportverenigingen zijn 19 tot en met 24 jaar en 40 tot en met 54 jaar. Ten opzichte van de regio zijn er in onze gemeente relatief veel mensen actief als vrijwilliger. Bij jongeren is het percentage vrijwilligers tussen 2007 en 2011 gestegen. Bij volwassenen is het percentage stabiel. Mensen die geen vrijwilligerswerk doen, geven als belangrijkste reden geen tijd (23%). Elf procent wil de tijd liever aan andere zaken besteden. Negen procent doet geen vrijwilligerswerk omdat de mogelijkheid zich nog niet heeft voorgedaan. Dit biedt kansen.

Ontwikkelingen vrijwilligerswerk

Er wordt steeds meer van vrijwilligers gevraagd. Bestuurders van verenigingen moeten van alle markten thuis zijn (denk aan complexe wet en regelgeving op het gebied van belastingen, drank- en horecawet). Daarnaast worden hun verantwoordelijkheden groter (door stijging van de kosten van de sportaccommodaties). Tegelijkertijd hebben we vrijwilligers ook op allerlei andere plaatsen in de samenleving nodig en gaan mannen en vrouwen meer en langer werken. Verwacht wordt dat het vinden van voldoende vrijwilligers de komende jaren een groter aandachtspunt zal worden.

In 2015 komt er een nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (landelijk). Hierin wordt nog meer de nadruk gelegd op het geven van informele zorg. Dit betekent dat er meer dan nu een beroep zal worden gedaan op mensen om elkaar onderling te helpen voordat bij de gemeente wordt gevraagd naar professionele (en betaalde) zorg en ondersteuning. Gelet hierop wil de gemeente de samenredzaamheid gaan versterken. Hiermee wordt bedoeld dat de inwoners zich actief betrokken voelen en zich in willen zetten voor de ander.

Waardering en ondersteuning voor vrijwilligers

De gemeente heeft enorm veel waardering voor de vrijwilligers. De gemeente heeft in 2010 vrijwilligersbeleid vastgesteld om daarmee de waardering en ondersteuning van vrijwilligers vorm te kunnen geven. Op basis hiervan wordt elk jaar de vrijwilligersspeld uitgereikt aan 1 tot 3 vrijwilligers. We bieden een gratis vrijwilligersverzekering voor verenigingen aan. Daarnaast dragen we bij aan de kosten voor kadervorming en deskundigheidsbevordering voor vrijwilligers. In de visienota "Een omslag in het sociale domein van Reusel-De Mierden" zijn al deze punten opnieuw verankerd. Daarnaast is vastgelegd dat we een digitaal vrijwilligerssteunpunt op gaan zetten. We gaan werken met een digitale marktplaats waar de vraag op het gebied van zorg en het aanbod van vrijwilligers samenkomen. Beide initiatieven zijn gericht op het geven van zorg aan andere inwoners, maar ze kunnen ook worden gebruikt / uitgebreid voor sportverenigingen.

⁴ GGD Brabant-Zuidoost, Volwassenenmonitor 2012-2013

4.3 Vraag en aanbod sportverenigingen

Ontwikkelingen die spelen bij sportverenigingen

Landelijk zijn er daarnaast nog allerlei ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de vraag naar en het aanbod van sportverenigingen. Zo blijkt dat de belangstelling voor individuele en ongeorganiseerde sportbeoefening toe neemt. Ongeorganiseerd sporten is steeds meer in opkomst; men bepaalt zelf waar en wanneer men gaat sporten en/of bewegen. Sporters worden steeds kritischer want vrije tijd is schaars en het individu staat voorop. Kwaliteit en flexibiliteit zijn belangrijk. De sporter is mobiel en wordt steeds ouder. Ook door de vergrijzing en ontgroening veranderen de wensen en behoeften van sporters. Sportverenigingen hebben steeds meer te maken met teruglopende ledenaantallen, afnemende betrokkenheid van leden en minder vrijwilligers. Aan de andere kant wordt juist een participatiemaatschappij beoogd waarin iedereen kan deelnemen. En ook dit kan een veranderende vraag aan verenigingen tot gevolg hebben. Namelijk, dat zij ook gelegenheid bieden aan mensen met een beperking om mee te doen.

Uit de meedenkavond bleek dat ook onze sportverenigingen merken dat de bereidheid van vrijwilligers afneemt. Mensen hebben het druk, willen individueel en flexibel sporten. Verenigingen worden geconfronteerd met hogere kosten door een terugtrekkende overheid. Daarnaast merken ze dat het ledenbestand steeds ouder wordt.

Sterke en vitale verenigingen nodig om in te spelen op ontwikkelingen

Het is belangrijk dat verenigingen inspelen op de ontwikkelingen en meegaan in de veranderende vraag en behoeften om te voorkomen dat ze “marktaandeel” verliezen. Dit is ook voor de gemeente belangrijk omdat sommige ontwikkelingen (zoals de tendens tot individualisering) haaks staan op de sociale cohesie die we voor ogen hebben. We willen voorkomen dat we belangrijke partners voor de uitvoering van het sport- en beweegbeleid kwijtraken. De verwachting is dat de traditionele sportvereniging uiteindelijk plaats zal maken voor de maatschappelijk betrokken sportvereniging. Een vereniging die gericht is op de kern / gemeente, een vernieuwend aanbod heeft, goed georganiseerd is en samenwerkt met maatschappelijke partners. Een sterke en vitale vereniging dus die beschikt over een gezond ledenbestand. Die beschikt over voldoende vrijwilligers, een actief kaderbeleid voert en die financieel gezond is. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de verenigingen zelf. De gemeente heeft vooral een faciliterende rol.

4.4 Rol van verenigingen bij alcoholmatiging en gezonde snacks

Jongeren uit onze gemeente drinken te veel alcohol en dit brengt grote gezondheidsrisico's met zich mee. Uit onderzoek⁵ blijkt dat 10% van de jongeren (12 tot en met 18 jaar) alcohol drinkt in de sportkantine bij een vereniging. In de regio is dat met 5% aanzienlijk lager. Vanaf 1 januari 2014 wordt het op grond van de nieuwe Drank- en Horecawet voor jongeren onder de 18 verboden om alcohol te kopen en te nuttigen. Nu is er nog een verbod onder de 16 jaar. Het percentage zou dan ook naar nul moeten!

In de Algemene Plaatselijke Verordening die per 1-1-2014 in werking treedt, zijn nadere regels gesteld aan de schenktijden. Zo is er in opgenomen dat er in sportkantines op maandag tot en met zaterdag pas vanaf 14.00 uur alcohol mag worden geschonken. Met regionale campagnes en samenwerking met GGD en Novadic Kentron willen we vrijwilligers de handvatten geven die zij nodig hebben om dit goed op te kunnen pakken.

In het verlengde hiervan ligt ook het thema de gezonde snack. “Maak de gezonde keuze de gemakkelijke keuze”. Door een verantwoord en gevarieerd voedingsaanbod in sportkantines kunnen sportverenigingen nog meer bijdragen aan de gezondheid van hun leden.

4.5 Verbeterpunten en kansen

Door de verenigingen zijn tijdens de meedenkavond op 1 oktober allerlei goede voorbeelden en suggesties genoemd om in te spelen op alle ontwikkelingen.

- Kies voor een persoonlijke benadering
- Zet vooral in op het sociale aspect
- En benadruk het clubgevoel en de betrokkenheid
- Veel verenigingen zijn nog intern georganiseerd en richten zich nog niet op andere partijen en verenigingen. Verenigingen kunnen veel van elkaar leren.

⁵ GGD Brabant-Zuidoost, Gezondheidsmonitor 12 t/m 18 jarigen 2011-2012

- De gemeente kan vooral bijdragen door partijen bij elkaar te brengen en hiermee uitwisseling en netwerken tussen verenigingen te stimuleren. Bijvoorbeeld door bijeenkomsten, een digitaal kennispunt en/of een nieuwsbrief te faciliteren.
- De gemeente kan daarnaast helpen bij de inzet van vrijwilligers die (nog) geen lid zijn van de vereniging (denk aan inwoners die eenzaam zijn of bijvoorbeeld de inzet van uitkeringsgerechtigden als opstap naar een nieuwe baan).
- Daarnaast wordt de gemeente gevraagd om aandacht te hebben voor de jonge vrijwilliger en het vrijwilligerswerk onder jongeren te promoten.
- Leg verbindingen met het bedrijfsleven. Ook binnen het bedrijfsleven zijn mogelijkheden om verenigingen verder te helpen (bijvoorbeeld met een financieel advies, extra PR, concrete materialen) en dat biedt ook voor het bedrijfsleven de mogelijkheid zich te profileren.

4.6 Wat willen we bereiken?

1. Sterke en vitale verenigingen die inspelen op ontwikkelingen om hun “marktaandeel” te behouden en hun positie binnen de gemeenschap te versterken.
2. Behoud van voldoende vrijwilligers en de inzet van nieuwe vrijwilligers in de gemeenschap
3. Verenigingen die kunnen beschikken over voldoende geschoolde vrijwilligers.
4. We willen ook dat verenigingen zich bewust zijn van hun rol ten aanzien van de gezondheid.

4.7 Hoe gaan we dat doen?

- We initiëren /organiseren netwerk/themabijeenkomsten zodat sportverenigingen good practices kunnen uitwisselen en van elkaar kunnen leren.
- We blijven in contact met verenigingen en we informeren hen over gemeentelijk beleid (zoals subsidiemogelijkheden, vrijwilligersondersteuning en/of ontwikkelingen, bijvoorbeeld door nieuwsbrieven of mailings).
- We brengen verenigingen en bedrijfsleven bij elkaar om vragen van verenigingen en aanbod van bedrijven te matchen (naar voorbeeld gemeente Eindhoven en Bladel).
- We laten onze waardering blijken voor de inzet van vrijwilligers en we blijven ondersteuning bieden. We zorgen ervoor dat alle sportverenigingen van de mogelijkheden op de hoogte zijn.
- Hierbij hebben we speciale aandacht voor de jonge vrijwilliger.
- We breiden de digitale marktplaats en het vrijwilligerssteunpunt die worden opgezet voor de informele zorg uit met een platform voor sportverenigingen. Dit lijkt ook geschikt voor sociale activering, dus voor nieuwe vrijwilligers.
- We gaan helpen bij de ondersteuning en begeleiding van vrijwilligers en trainers die werken met mensen met een beperking, bijvoorbeeld door het organiseren van een themabijeenkomst over autisme of ADHD.
- Met PR artikelen gaan we bijvoorbeeld verenigingen en vrijwilligers in het zonnetje zetten.
- We spelen in op bijvoorbeeld de nieuwe drank- en horecawet om vrijwilligers van verenigingen handvatten te bieden om hier goed mee om te gaan.

5. Een leefomgeving die uitnodigt tot sporten en bewegen

5.1 Sporten en bewegen doe je overal

Sporten en bewegen vindt veel plaats in de openbare ruimte. Er wordt gespeeld op trapveldjes, in recreatiegebieden, in speeltuinen en op straat. Mensen wandelen, lopen hard op de trimbanen in Reusel en Hooge Mierde, wielrennen, mountainbiken en skaten in de openbare ruimte. Mensen lopen of fietsen naar werk, school, hobby en winkel. Onderzoek⁶ wijst uit dat de manier waarop de openbare ruimte is ingericht, invloed heeft op de geneigdheid van inwoners om te bewegen in de openbare ruimte. Kunnen kinderen veilig bewegen in de buurt van de scholen? De inrichting van de openbare ruimte is ook van belang nu de sporter steeds meer kiest voor de vrijblijvendheid van het ongeorganiseerde sporten. Ook ouderen (65+) sporten vaker in ongeorganiseerd verband.

In dit hoofdstuk wordt de huidige leefomgeving onder de loep genomen. Hieronder vallen ook de sportaccommodaties die de thuisbasis vormen voor veel sportverenigingen. We willen meer inwoners laten sporten en bewegen door goed te kijken naar onze leefomgeving. Hoe kunnen we de leefomgeving beter benutten en/of aantrekkelijker maken?

5.2 Waardering sport- en beweegvoorzieningen

Uit de meedenkavond bleek dat men erg tevreden is over de huidige sportvoorzieningen, het vele groen, de fiets- en wandelroutes en de speelveldjes verspreid over de hele gemeente. Ook uit onderzoek van de GGD⁷ bleek eerder al dat veruit de meeste volwassenen en ouderen in onze gemeente tevreden zijn over de beschikbaarheid van sport- en beweegvoorzieningen in de buurt. Bij de personen die zelf aangeven dat ze onvoldoende bewegen is de bereikbaarheid van de sportaccommodaties geen belemmerende factor. Daarnaast zijn alle volwassenen tevreden over de sportvoorzieningen en de fiets- en wandelmogelijkheden in de buurt.

Uit deze cijfers⁸ blijkt verder dat bijna één op de 5 ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 11 jaar een speeltuin voor kinderen in de buurt mist. Jongeren (12 tot en met 18 jaar) missen vooral een voetbalveld (12%) en pleintjes (11%). Daarnaast mist 6% een grasveld en 4% een skatebaan. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de regio en zijn de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven.

5.3 Sportaccommodaties

Het sportvoorzieningenniveau in onze gemeente is goed. Binnen de gemeente heeft elke kern een eigen sportpark. Er zijn twee binnensportaccommodaties in de gemeente. Daarnaast zijn er diverse andere sportaccommodaties zoals maneges, een sportschool, het motorcrossterrein en terreinen voor diverse gilden. De voorzieningen voor veel verenigingen zijn de afgelopen jaren uitgebreid en verbeterd. Dit komt mede door de drie iDOP-projecten (iDOP staat voor Integraal Dorps Ontwikkelings Programma) die hebben gedraaid. De leefbaarheid van de kleine kernen was daarin een belangrijk speerpunt. Er is veel geïnvesteerd in de sportaccommodaties. Door de gemeente, provincie, maar ook door de verenigingen zelf die hebben geïnvesteerd in hun kantines en bestuursruimtes.

Beleid sportaccommodaties

De gemeente heeft het beheer en onderhoud van de vier sportparken uitbesteed aan Stibex die daarvoor een budget van de gemeente ontvangt. Het beleid is vastgelegd in het beleid voor sportparken (van 1 december 2009). De tarieven zijn per 1 maart 2011 bijgesteld naar aanleiding van de bezuinigingen op sport. Volgens planning wordt dit beleid in 2014 geëvalueerd en geactualiseerd.

Het beheer en exploitatie van het Sporthuis Reusel (voorheen Rabo Sporthuis) is per 1 april 2013 aanbesteed aan Hestia Sportbeheer. Voor een periode van 20 jaar voert Hestia tegen een jaarlijkse vergoeding beheer en onderhoud uit. Uitgangspunten en voorwaarden van de gemeente zijn vastgelegd in de overeenkomst die met Hestia is afgesloten. Beheer en onderhoud van sportzaal den Houtert ligt bij de gemeente. Gelet op het gemeentelijke beleid, ligt het voor de hand beheer en exploitatie uiteindelijk in handen van een externe partij te geven.

⁶ Uit rapport 'Op weg naar een gezonder Reusel- De Mierden', GGD Brabant-Zuidoost 2011.

⁷ GGD Brabant-Zuidoost, Volwassenenmonitor en Ouderenmonitor 2012-2013

⁸ GGD Brabant-Zuidoost, Gezondheidsmonitor 12 t/m 18 jarigen 2011-2012

Voor de overige verenigingen die grond huren of gebruiken van de gemeente is geen uitgewerkt beleid. Voorwaarden voor gebruik en tarieven dienen nog te worden vastgelegd. Dit willen we betrekken bij de evaluatie en actualisatie van het beleid voor sportparken.

5.4 Binnen de bebouwde kom

Verspreid over de gemeente zijn er diverse speelveldjes en trapveldjes. In de startnotitie “Spelen en ontmoeten van 0-99 jaar” zijn de kaders voor deze speelruimten vastgelegd. Insteek hierin is om toe te werken naar minder - maar wel grotere - speeltuinen in de gemeente. Op basis van de startnotitie en de iDOP-projecten zijn de afgelopen twee jaar in overleg met buurtverenigingen diverse speelveldjes opnieuw ingericht waarbij spelen en ontmoeten centraal stond.

Speelveldjes vormen net als sportparken, ontmoetingsplaatsen bij uitstek. Speelveldjes zouden meer kunnen aanzetten tot bewegen. Mooie voorbeelden hiervan zijn te vinden in binnen- en buitenland waarbij fitnesstoestellen aan speelveldjes worden toegevoegd. Andersom zouden ook sportparken meer kunnen aanzetten tot spelen. Op veel sportparken in de regio zie je kleine speelveldjes bij de sportparken. Ook in onze gemeente leeft deze wens bij verschillende verenigingen.

Daarnaast zie je dat natuurlijk spelen in opkomst is. Kijk naar de ontwikkeling van beleefpaden en speelbossen. Maar ook in de bebouwde kom kan dit natuurlijk spelen juist heel goed een plaats krijgen. Laat kinderen gebruik maken van eenvoudige grasveldjes, grote keien, boomstammen, een slootje. Dit is een hele andere beleving voor kinderen. Het is dan ook belangrijk dat er voldoende speelveldjes maar ook informele speelruimte (zoals groenstroken) behouden blijft. Dit is een belangrijk aandachtspunt bij de verkoop van reststroken grond.

5.5 Het buitengebied

We stimuleren het gebruik van het buitengebied voor sport, bewegen en recreatie door eigen inwoners, maar ook door bezoekers: inwoners van naastgelegen gemeenten en toeristen. De afgelopen jaren is ook op dit vlak veel gebeurd. In de gemeente hebben we twee natuurpoorten⁹ ontwikkeld en is veel geïnvesteerd in routestructuren. Er zijn ook ommetjes uitgezet. Dit zijn korte en langere wandeltochten per kern of van kern naar kern.

Natuurpoorten zijn knooppunten die recreatieve voorzieningen en mogelijkheden koppelen en ontsluiten en ook zelf een belangrijke pleisterplaats vormen. Onderdeel van deze natuurpoorten zijn diverse routestructuren, waaronder een trimbaan, mountainbike route, fiets- en wandelpaden en ruiterroutes. Het is de bedoeling de natuurpoorten de komende jaren verder te ontwikkelen.

De laatste jaren worden ook in het buitengebied steeds meer ontwikkelingen toegestaan door de provincie, denk bijvoorbeeld aan kijkboerderijen en verkoop van streekproducten. Maar liefst zo'n 95% van onze gemeente bestaat uit buitengebied. Dit biedt kansen voor onze gemeente want attracties brengen inwoners in beweging omdat zij een mooi doel vormen voor bijvoorbeeld een fietstochtje of een ommetje. De gemeente kan met natuurorganisaties als Brabants Landschap en Staatsbosbeheer samenwerken om natuurgebieden verder te ontsluiten en bewegen daar mogelijk te maken.

Er wordt steeds meer nadruk gelegd op natuureducatie en beleefbare natuur (beleving van de natuur door bijvoorbeeld een verhaal, thema of voorwerpen waarmee de natuur onderzocht kan worden zoals een schepnetje en een vergrootglas). Ook zijn verbindingen te leggen met cultuur en archeologie (tentoonstellingen in de natuur) en met natuuronderhoud (vrijwilligers die samen werken aan natuuronderhoud).

Regionaal wordt ook samengewerkt aan plattelandsontwikkeling. Binnen de Kempen is het Huis van de Brabantse Kempen opgericht. Hierin werken de Kempengemeenten samen met andere overheden, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties aan een mooiere leefomgeving, een duurzaam bloeiende economie en een prettig maatschappelijk klimaat. Om dit te bereiken is een uitvoeringsagenda opgesteld en worden allerlei projecten opgestart en uitgevoerd. Samen wordt ook gezocht naar mogelijkheden om deze projecten te betalen. Hierbij wordt ook gekeken naar Europese subsidies voor plattelandsontwikkeling.

⁹ Natuurpoort Weeldse Heide in Hooge Mierde is gericht is op de hippische sport. Hier ligt de manege, Academy Bartels maar ook de Spartelvijver, een trimbaan, diverse routes en een speelbos. De paardensport vervult zowel vanuit sportief als economisch oogpunt een belangrijke functie in de regio. Natuurpoort de Peelse Heide ligt in Reusel en bestaat uit de Oude Brandtoren, het Outdoorpark, de klimtoren, trimbaan en diverse routes.

5.6 Toegankelijkheid voor mensen met een beperking

Bij de inrichting van de openbare ruimte binnen de bebouwde kom wordt rekening gehouden met inwoners die moeilijk ter been zijn of in een rolstoel zitten. Tenminste dat is het beleid. De praktijk leert dat dit niet overal het geval is. Er zullen verschillende plekken zijn waar het voor mensen met een beperking lastig is om te komen.

In het buitengebied zijn veel voorzieningen niet toegankelijk voor mensen met een beperking. Voor inwoners die in een rolstoel zitten is een ritje op een bospad vaak geen optie. Maar het bos is vaak ook niet toegankelijk voor kinderwagens of mensen die slecht ter been zijn. Er lopen nu wel initiatieven op dit vlak.

Als we kijken naar de sportaccommodaties dan is het Sporthuis Reusel een mooi voorbeeld. Dit sportcomplex is geheel toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking (met uitzondering van de vergaderruimtes boven). Verder heeft een aantal buitensportverenigingen een invalidentoilet gemaakt in hun accommodatie. Toegankelijkheid vormt tevens een aandachtspunt bij de actualisatie van het beleid voor sportparken. Het is niet bekend welke belemmeringen mensen met een beperking (moeilijk ter been, rolstoel of een andere beperking) ervaren bij onze sportaccommodaties.

5.7 Verbeterpunten en kansen

- Door obstakels weg te nemen binnen de bebouwde komen en door (meer) voorzieningen te creëren die ook toegankelijk zijn voor inwoners met een beperking in het buitengebied.
- Het is belangrijk om verbindingen te leggen tussen verschillende beleidsvelden en partijen en om initiatieven te stimuleren en te faciliteren. Zowel de wens van een vereniging om een speelveldje aan te leggen op het sportpark als het idee van een verhard natuureducatie pad brengen ieder op hun eigen manier weer inwoners in beweging.
- De komende jaren zou meer ingezet kunnen worden op het multifunctioneel inzetten van de accommodaties. Dit bevordert de leefbaarheid en is gunstig voor de betaalbaarheid van de voorzieningen.
- Zo staan de sportaccommodaties veel uren leeg. Sportparken kunnen wellicht ook overdag meer benut worden voor verschillende doelen en groepen maar waarom ook niet voor die inwoners die overdag een rondje willen hardlopen op de atletiekbaan van AVR'69 of de kinderen uit het dorp die een partijtje willen voetballen.
- Het sportpark en zelfs de hele kern als sportieve omgeving is een mooi toekomstbeeld.
- Daarnaast is gevraagd om meer bankjes in de kleine kernen en langs doorgaande fietsroutes te plaatsen.
- Er dient aandacht te zijn voor (interessante) verbindingen vanuit de kernen naar het buitengebied. Echter ook binnen de kern Reusel kan wellicht een wandelroute en / of een hardlooprouten worden aangelegd.
- Laat scholen kinderen en ouders stimuleren om met de fiets of te voet naar school te gaan in plaats van met de auto.

Overige suggesties die zijn ingebracht tijdens de meedenkavond:

- Borg het aanbod dat er is en zorg voor goed onderhoud van voetpaden, fietspaden, natuurpleinen en speelgelegenheden.
- Zorg dat inwoners op de hoogte zijn van het grote aanbod aan sport- en beweegvoorzieningen dat er is.
- Verbeter de bereikbaarheid van sommige sportvoorzieningen.
- Laat aanleg en onderhoud door ondernemers uitvoeren als promotiemiddel.
- Bevorder natuurlijk spelen in de wijken. Dat prikkelt kinderen en nodigt kinderen meer uit.
- Werk samen met natuurorganisaties aan de ontsluiting van natuurgebieden in het buitengebied.
- Zet in op beleefbare natuur.

5.8 Wat willen we bereiken?

1. Sporten en bewegen hebben altijd de aandacht bij de (her)inrichting van de openbare ruimte.
2. Voldoende ruimte voor spelen en ontmoeten.
3. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Voorzieningen die we hebben, worden toegankelijker gemaakt.
4. De leefomgeving wordt meer gebruikt als aantrekkelijke omgeving om te sporten en bewegen. Het aanbod aan voorzieningen en mogelijkheden om te sporten en te bewegen (zoals in dit hoofdstuk beschreven) wordt intensiever benut.
5. Voorzieningenaanbod (zoals in dit hoofdstuk omschreven) op peil houden binnen de mogelijkheden die er zijn.

5.9 Hoe gaan we dat doen?

- Door interne afstemming en integraal werken zodat sport en bewegen de aandacht krijgt bij de relevante beleidsterreinen (denk hierbij bijvoorbeeld aan de structuurvisie en landschapsplan maar ook het nieuwe centrumplan en het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan).
- Bij het opstellen van het speelruimtebeleidsplan betrekken we de input van dit sport- en beweegbeleid en hebben daarbij bijvoorbeeld aandacht voor natuurlijk spelen en voor het gebruik van de informele om te spelen.
- Bij de verkoop van reststroken grond wordt getoetst of verkoop ten koste gaat van de informele speelruimte.
- We stimuleren multifunctioneel gebruik van voorzieningen (denk aan sportparken die overdag ook worden gebruikt en schoolpleinen waar ook naschooltijd gespeeld kan worden)
- We faciliteren initiatieven van ondernemers / inwoners en andere partijen om de leefomgeving aantrekkelijker te maken voor sporten en bewegen. Vooral als hierbij aandacht is voor de verbindingen tussen natuur en educatie maar ook natuur en beleving en de verbeterpunten en kansen die zijn benoemd. We kunnen in overleg met de dorpsraden, adviescommissie WZW een buurtscan uitvoeren om knelpunten op te sporen en waar mogelijk te verhelpen.
- We geven het inclusief beleid vanuit Wmo verder vorm door bijvoorbeeld de invoering van een Wmo scan bij inrichting van de openbare ruimte en we nemen het onderwerp op bij de actualisatie van het beleid voor sportparken.
- Door de geplaatste bankjes te evalueren. Eind 2013 is in beeld gebracht waar alle bankjes staan. We willen de dorpsraden betrekken bij de evaluatie van de bankjes. Daarbij willen we tevens kijken naar nieuwe /particuliere initiatieven zoals naar voorbeeld van de Benkskes in Tilburg).
- We zorgen (samen met de VVV) voor een goede informatievoorziening om inwoners op de hoogte te brengen van alle mogelijkheden en voorzieningen en we promoten dit aanbod meer. Zo stimuleren we ook dat (bepaalde) natuurgebieden meer benut worden.
- We gaan de knelpunten in de bereikbaarheid van genoemde sportvoorzieningen (toegang sportpark den Hoek via Lensheuvel / Leijenstraat en toegang trimbaan Reusel) waar mogelijk verbeteren.
- We evalueren en actualiseren het beleid voor sportparken
- Met de mogelijkheden die er zijn, proberen we de voorzieningen goed te onderhouden en up tot date te houden.

6. Financieel

6.1 Financieel kader

Voor sport is in de gemeentebegroting een aanzienlijk bedrag opgenomen. Veruit het grootste deel gaat op aan de sportaccommodaties (kosten voor beheer en onderhoud). Een klein deel zit bijvoorbeeld in ons aandeel in de combinatiefunctionarissen. Er is geen apart budget voor sportstimulering in de begroting waaruit acties betaald kunnen worden. Gelet op de financiële positie van de gemeente kunnen er geen extra budgetten op de begroting opgenomen worden. Alle acties moeten worden uitgevoerd binnen de financiële kaders van onze gemeentebegroting. Doordat verbindingen worden gelegd met allerlei andere beleidsterreinen van de gemeente zijn er toch verschillende budgetten die gebruikt kunnen worden voor het stimuleren en ondersteunen van sport- en beweegprojecten en het faciliteren van vrijwilligers.

Overigens zal het niet altijd meevallen om alle gewenste acties uit te voeren binnen de financiële kaders van de gemeentebegroting. In een aantal gevallen zal het wellicht ook leiden tot spanningsvelden. Zo heeft de raad met de vaststelling van de begroting besloten om € 130.000 te bezuinigen op subsidies. Dit kan ook consequenties hebben voor de subsidieregelingen waar we een beroep op doen. In 2014 zal een herijking van het subsidiebeleid plaatsvinden om dit uit te kunnen werken. Daarnaast heeft de raad besloten om € 250.000 te bezuinigen op onderhoud van groen en wegen. Hoe dit gerealiseerd moet gaan worden, moet nog verder onderzocht en uitgewerkt gaan worden. Er ligt een grote uitdaging voor de gemeente om hier slimme en verstandige keuzes in te maken. Want hoe kun je bijvoorbeeld zorgen voor kwalitatief goed onderhouden voorzieningen als er tegelijkertijd flink bezuinigd moet worden op onderhoud van bijvoorbeeld groenvoorzieningen en wegen? Overigens kun je met kleine ingrepen vaak ook al veel bereiken. Daarnaast kan ervoor gekozen worden om aanpassingen op natuurlijke momenten te doen, dus bij een renovatie, onderhoud of aanleg.

6.2 Andere financieringsmogelijkheden

Om meer middelen vrij te krijgen voor sport en bewegen kan ook gezocht worden naar samenwerking met andere partijen en externe subsidieregelingen. Er zijn allerlei incidentele en structurele subsidieregelingen en fondsen van provincie, rijk, vrijwilligersorganisaties en bedrijven waarop verenigingen, stichtingen, bepaalde groepen inwoners of andere organisaties een beroep op kunnen doen.

Een voorbeeld is het Rabobank Coöperatief Dividend, waar al verschillende verenigingen uit onze gemeente een beroep op hebben mogen doen. Andere voorbeelden zijn de subsidieregeling Hé Doede Mee voor jongeren in de Kempen en de Dorpenderby van de provincie Brabant. De gemeente heeft een overeenkomst met subsidie adviesbureau Trias, dat voor nieuwe initiatieven kan nagaan of er subsidiemogelijkheden zijn. Ook het Huis van de Brabantse Kempen (benoemd in het vorige hoofdstuk) initieert projecten en zoekt samen met partners naar middelen en Europese subsidies. Een andere ontwikkeling is crowdfunding waarbij particulieren (bijvoorbeeld inwoners van en kern of dorps) allemaal een klein bedrag investeren. Met alle kleine investeringen bij elkaar kan het totale project gefinancierd worden.

6.3 Overzicht gemeentelijke budgetten

In dit overzicht wordt inzicht gegeven in de financieringsmogelijkheden die er in 2014 zijn om sport- en beweegactiviteiten te faciliteren. De budgetten voor toerisme en recreatie, maar ook voor de inrichting van de openbare ruimte hebben we hier buiten beschouwing gelaten.

Budget (structureel)	Hoogte budget	Toelichting
Subsidieregeling kadervorming	€ 9.500,00	Voor opleiding en scholing van vrijwilligers bij (sport)verenigingen of instellingen uit onze gemeente en voor individuele personen voor deelname aan AED cursussen. In totaal wordt 75% van de cursuskosten vergoed. Op deze regeling doen sportverenigingen regelmatig een beroep.
Subsidieregeling incidentele activiteiten	€ 7.000,00	Voor vernieuwende activiteiten die een waardevolle bijdrage leveren aan een van de doelstellingen van het subsidiebeleid. Ook sportverenigingen, instellingen, maatschappelijke organisaties, groepen en individuen kunnen hier een beroep op doen maar de regeling is niet bestemd voor professionele organisaties). Maximale bijdrage bedraagt € 2.500,00 per vereniging. Op deze regeling doen weinig sportverenigingen een beroep.
Pokonbudget	€ 3.000,00	Voor vernieuwende projecten op het gebied van jeugdbeleid. Het moet gaan om activiteiten van 14-16 jarigen die een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het welzijn van alle inwoners of specifieke groepen (bij voorkeur 14-16 jarigen) en waarvan verwacht wordt dat deze een positief effect hebben op het versterken van de gemeenschapszin en het in stand houden en bevorderen van de sociale verbanden. Per initiatief wordt een bedrag van maximaal € 250,00 aangeboden.
Budget combinatiefuncties	€ 72.000,00 Waarvan: € 36.000 rijk € 36.000 gemeente	Dit betreft de rijksregeling impuls combinatiefuncties. Het budget is voor de inzet van de combinatiefunctionarissen sport (totaal 1,0 fte) en cultuur (0,8 fte). Werkgever voor de combinatiefunctionarissen sport is stichting KempenKind. Het rijk en de gemeente betalen elk 40%. De betrokken partijen betalen 20% (bedrag hier niet opgenomen).
Uitbreiding budget combinatiefuncties voor buurtsportcoach	€ 35.000,00 Waarvan € 14.000 rijk € 21.000 derden/gemeente (nog te vinden)	Dit betreft de uitbreiding op de impuls combinatiefuncties voor de inzet van de buurtsportcoach. Het gaat om 0,7 fte mits de gemeente de lokale cofinanciering kan regelen. Het bedrag wordt op dit moment nog niet uitgegeven.
Budget Wmo voor mantelzorg en vrijwilligersondersteuning	€ 15.000,00	Bestemd voor ondersteuning mantelzorg en vrijwilligers. Hieronder valt ook uitvoering van het vrijwilligersbeleid. Middelen voor het opzetten voor de digitale marktplaats en vrijwilligerssteunpunt maken deel uit van het uitvoeringsplan in het kader van de transities (nota "Een omslag in het sociale domein van Reusel-De Mierden 2013-2017").
Budget Lokaal gezondheidsbeleid	€ 9.000,00	Voor de uitvoering van activiteiten vanuit de nota lokaal gezondheidsbeleid. Dit is voor de aanpak van alcoholmatiging en voor burgerinitiatieven op het gebied van gezondheid en bewegen.
Budget (incidenteel)	Hoogte budget	Toelichting
Budget NASB	€ 7.500,00	Betreft restant budget voor activiteiten om in-actieven in beweging te krijgen (mits budget wordt overgeheveld van 2013 naar 2014). Bedoeld voor ondermeer de bekostiging van het project "Iedereen een A".
Uitbreiding budget combinatiefuncties voor buurtsportcoach	€ 14.000	Betreft bijdrage van het rijk voor 2014 (mits budget wordt overgeheveld van 2013 naar 2014). Het is belangrijk dat dit budget beschikbaar blijft voor de opstartkosten.

Bijlagen

Actieplan sport- en beweegbeleid 2014-2018

In het sport- en beweegbeleid is vastgelegd wat we willen bereiken en hoe we dat willen doen. In dit actieplan zijn de activiteiten opgenomen die we de komende beleidsperiode willen uitvoeren. Alle acties worden uitgevoerd binnen de financiële en personele middelen. Daarnaast moet rekening worden gehouden met eventuele bezuinigingen. Niet alle activiteiten zijn in dit stadium smart te definiëren. Bij de kosten wordt in de meeste gevallen menskracht aangegeven. Hieraan is geen bedrag gekoppeld omdat de uitvoering onder de reguliere werkzaamheden van de medewerkers valt of door vrijwilligers wordt uitgevoerd. Uit de omschrijvingen is vaak af te leiden wat de rol van de gemeente is. In sommige gevallen moet deze rol nog bepaald worden in het overleg met de partners. Over het algemeen willen wij vooral faciliteren en waar nodig stimuleren en initiëren. De eerste evaluatie vindt plaats in 2016.

IEDEREEN IN BEWEGING				
Wat gaan we doen	Beleidsveld en externe betrokkenen	Wanneer	Wat kost het	Resultaat
Bekendheid met de normen en belang van dagelijks bewegen stimuleren				
Deelnemen aan de Nationale Sportweek en stimuleren dat meer verenigingen hier aan deelnemen.	Sport, communicatie en sportverenigingen/ sportaanbieders	Jaarlijks	Menskracht	Sport staat een hele week per jaar in de spotlights van heel de gemeente. Door 10 verenigingen worden tijdens de sportweek speciale activiteiten georganiseerd.
PR campagnes / ludieke acties / aansluiten bij landelijke of regionale acties maar ook vanuit andere beleidsterreinen	Sport, communicatie en sportverenigingen/ sportaanbieders	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht, publicatie uit PR budget	Minimaal 1 actie per jaar naast de Nationale Sportweek
Brede ontwikkelingskansen voor alle kinderen; kinderen kunnen kennismaken met een breed aanbod aan sporten				
Aanbod naschools sportaanbod behouden mits cofinanciering vanuit het rijk doorloopt. Overleggen met combinatiefunctionaris sport of ingespeeld kan worden op de verbeterpunten die zijn aangedragen (aanbod kleine kernen, aanbod vouchers aan kinderen voor wie Click Sport te duur is).	Sport, onderwijs en scholen	Jaarlijks	Menskracht Bestaande financiering	Gelijkblijvende aantallen deelnemers
Deelname aan programma Onwijs Fit onderzoeken en indien dit mogelijk blijkt, uitvoeren.	Sport, onderwijs en scholen, GGD	In 2014	Menskracht en eenmalige kleine bijdrage voor programma.	Te bepalen na overleg en afstemming. Signalering van kinderen met overgewicht of motorische problemen vindt eerder plaats, mogelijkheid tot ingrijpen en voorkomen (verdere) problemen
Nagaan of de stagiaires van stichting Sportstage de Kempen ook ingezet kunnen	Sport, onderwijs en scholen	In 2014	Menskracht	Te bepalen na overleg en afstemming

worden voor andere doelen (bijv. ondersteuning van sportverenigingen).				
Promoten stichting Leergeld als vangnet binnen onze gemeente en sportverenigingen vragen om een verwijzing naar stichting Leergeld te maken op hun site en in promotiemateriaal.	Sport en stichting Leergeld, sportverenigingen	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht	In 2018 willen we dat $\frac{3}{4}$ van alle sportverenigingen met jeugdleden en een eigen website een verwijzing heeft naar stichting Leergeld
Iedereen een A; alle kinderen die van de basisschool afkomen hebben hun zwemdiploma A gehaald				
Afspraken maken met scholen en stichting Leergeld om zwemlessen (mee) te organiseren voor kinderen waarvan de ouders het niet kunnen betalen.	Sport, onderwijs en stichting Leergeld	Pilot, maximaal 5 jaar.	€ 5.000 (restant budget NASB)	Alle kinderen die van de basisschool afkomen hebben een zwemdiploma.
Meer inwoners uit risicogroepen gaan sporten en bewegen				
Initiatieven van sportverenigingen en organisaties om inwoners in beweging te krijgen, stimuleren en faciliteren.	Sport, gezondheid, Wmo en partners	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht. Mogelijk kleine bijdragen uit lokaal gezondheidsbeleid of Wmo overig.	Elk jaar minimaal 3 initiatieven.
We werken uit op welke wijze wij instrumenten en/of middelen in kunnen zetten om verenigingen en organisaties aan te zetten en te stimuleren om zelf verdere initiatieven te ontplooiën om met die risicogroepen aan de slag te gaan en die contacten uit te bouwen.	Sport, gezondheid, Wmo en partners	Eind 2014	Menskracht. Mogelijk kleine bijdragen uit lokaal gezondheidsbeleid of Wmo overig.	Een overzicht met daarop de mogelijkheden en acties.
Onderzoek naar partner voor de inzet van de buurtsportcoach. Daarna invoering.	Sport en partners	In 2014	Menskracht. De subsidie van het rijk wordt hiervoor ingezet. Lokaal wordt 60% co-financiering gezocht.	Buurtsportcoach is vanaf 1 december 2014 aan de slag.

STERKE SPORTVERENIGINGEN				
Wat gaan we doen	Beleidsveld en externe betrokkenen	Wanneer	Wat kost het	Resultaat
Sterke en vitale verenigingen die inspelen op ontwikkelingen en hun positie binnen de gemeenschap versterken				
Organiseren netwerk of thema bijeenkomst. Na 2 bijeenkomsten evalueren of verenigingen dit zelf over kunnen nemen.	Sport, sportverenigingen en – aanbieders	Jaarlijks	€ 300 / € 500 uit post Wmo	Een bijeenkomst per jaar die bezocht wordt door tenminste 15 verenigingen
In contact blijven met verenigingen en hen informeren over gemeentelijk beleid (zoals subsidiemogelijkheden, vrijwilligersondersteuning en/of ontwikkelingen, bijvoorbeeld door nieuwsbrieven of mailings, digitaal platform).	Sport	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht	3 tot 4 mailings / nieuwsbrieven per jaar met informatie over gemeentelijk beleid
Organiseren bijeenkomst voor verenigingen en bedrijfsleven (naar voorbeeld Eindhoven en Bladel).	Sport, vrijwilligersbeleid, verenigingen, bedrijfsleven	In 2014 of 2015	€ 300 / € 500 uit post Wmo	Een bijeenkomst, daarna evaluatie
Samen met OnsNet Eindhoven een digitaal platform opzetten. Een van de pijlers is sport. Hier goed over communiceren richting sportverenigingen.	Sport, Wmo, sportverenigingen	In 2014 opzetten	Kosten binnen transitiebudget opgenomen	In 2018 wordt het platform door minimaal 15 sportverenigingen gebruikt.
Behoud van voldoende vrijwilligers, inzet nieuwe vrijwilligers				
Waardering en ondersteuning bieden door uitvoeren vrijwilligersbeleid (vrijwilligersverzekering, speld, kadervorming) zoals vastgelegd in de visienota “Een omslag in het sociale domein van Reusel-De Mierden”	Sport, vrijwilligersbeleid	Jaarlijks	Menskracht	Concrete te behalen resultaten zijn opgenomen in de visienota. Verenigingen zijn op de hoogte van de mogelijkheden van ondersteuning en maken hiervan gebruik als zij dat wensen.
Actie opzetten om de jonge vrijwilliger te betrekken / waarderen	Sport, vrijwilligersbeleid	In 2014 opzetten	Menskracht	Te bepalen na uitwerking plan. Er komen meer jonge vrijwilligers en zij voelen zich gewaardeerd en belangrijk.
Overleg met dorpsraden en werkgroepen zorg en welzijn over gebruik van de vrijwilligers vacature bank die zij willen opzetten voor de (sport)verenigingen.	Sport, Wmo, dorpsraden, werkgroepen zorg en welzijn	2015	Menskracht	Te bepalen na uitwerking plan. Er komen nieuwe vrijwilligers
Overleg met ISD over inzet uitkeringsgerechtigden als vrijwilligers voor	Sport, vrijwilligersbeleid,	2015	Pm	Te bepalen na uitwerking plan. Er komen nieuwe vrijwilligers. Zij maken weer deel uit

(sport)verenigingen	Wmo, ISD			van de samenleving, eerste opstap naar betaalde baan.
PR campagne / artikelen om bijvoorbeeld sportverenigingen en hun vrijwilligers in het zonnetje te zetten.	Sport, communicatie, sportverenigingen	Jaarlijks	Menskracht en publicatie uit PR budget.	Minimaal 4 berichtjes per jaar.
Verenigingen beschikken over voldoende geschoolde vrijwilligers				
Helpen bij de ondersteuning en begeleiding van vrijwilligers en trainers voor mensen met een beperking. Bijv. door het organiseren van een themabijeenkomst.	Sport, CJG	Jaarlijks	€ 100 / € 150 uit post Wmo overig	Een keer per jaar
Aanbieden subsidie voor kadervorming mits deze subsidie in stand gehouden kan worden	Sport, vrijwilligers	Jaarlijks	Subsidies	Concrete te behalen resultaten zijn opgenomen in de visienota.
Verenigingen zijn zich bewust van hun rol ten aanzien van de gezondheid van hun leden				
We geven vrijwilligers handvatten door cursussen, brochures, campagnes om met de nieuwe drank- en horeca wet en/of andere gezondheidsthema's om te gaan.	Sport, gezondheid Sportverenigingen, Novadic-Kentron en GGD	Doorlopend	Menskracht, beperkt budget uit post Wmo overig.	Vanaf 1 januari 2014 jongeren onder de 16 geen alcohol

LEEFOMGEVING DIE UITNODIGT TOT SPORTEN EN BEWEGEN Wat gaan we doen	Beleidsveld en externe betrokkenen	Wanneer	Wat kost het	Resultaat
Sporten en bewegen hebben de aandacht bij de (her)inrichting van de openbare ruimte				
Door interne afstemming en integraal werken wordt het onderwerp verankerd.	Alle beleidsterreinen	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht, maar door integraal werken onderdeel regulier werk	Bij alle relevante beleidsstukken heeft sport- en bewegen de aandacht.
Sport en bewegen wordt als belangrijke functie meegenomen in de structuurvisie en het landschapsplan.	Stedenbouwkundige	2014	Door integraal werken onderdeel regulier werk	Sport- en bewegen maakt onderdeel uit van de visie en het plan.
Sport- en bewegen (en de gewenste verbindingen) wordt als belangrijk thema meegenomen bij de uitwerking van het nieuwe centrumplan (vastgesteld door de raad in december 2013).	RO	2014	Door integraal werken onderdeel regulier werk	Sport- en bewegen maakt onderdeel uit van de plannen.
Bij de actualisatie van het Gemeentelijk	Civiele techniek	2015/2016	Door integraal	Sport- en bewegen maakt onderdeel uit

Verkeers- en Vervoersplan (2012-2015) wordt sport en bewegen (en de gewenste verbindingen) ook als belangrijk thema meegenomen.			werken onderdeel regulier werk	van het plan.
Voldoende ruimte voor spelen en ontmoeten				
▪ Speelruimtebeleidsplan opstellen. Hierin de input van dit beleid betrekken. Aandacht voor natuurlijk spelen en schoolpleinen.	Welzijn, RO	2014/2015	Door integraal werken onderdeel regulier werk	Actueel speelruimteplan
▪ Bij de verkoop van reststroken grond wordt getoetst of verkoop ten koste gaat van de informele speelruimte.	Welzijn, RO, stedenbouwkundige	2014-2018	Onderdeel regulier werk	Informele speelruimte blijft behouden
Rekening houden met toegankelijkheid voor mensen met een beperking				
▪ In overleg met de dorpsraden, adviescommissie WZW een buurtscan uitvoeren om knelpunten op te sporen en waar mogelijk verhelpen.	Sport, Wmo, dorpsraden, adviescommissie WZW	Eind 2014	Menskracht. Verhelpen knelpunten uit werkbudgetten afdeling ruimte	Kernen zijn beter toegankelijk voor mensen met een beperking
▪ Het inclusief beleid vanuit Wmo verder vormgeven door bijvoorbeeld de invoering van een Wmo scan bij inrichting van de openbare ruimte.	Sport, Wmo, RO, GGD	2015	Menskracht	Nog te bepalen
Leefomgeving en alle voorzieningen worden meer benut voor sporten en bewegen				
▪ We faciliteren initiatieven vanuit de gemeenschap om de leefomgeving aantrekkelijker te maken voor sporten en bewegen. Vooral als hierbij aandacht is voor de verbeterpunten en kansen zoals genoemd en gericht op de risicogroepen.	Sport, ruimte, toerisme en recreatie, natuur en landschap	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht	Elk jaar minimaal 2 initiatieven. Bevorderen eigen kracht. Vanuit de gemeenschap gedragen initiatieven hebben meer kans op succes.
▪ Stimuleren multifunctioneel gebruik van voorzieningen, ondersteunen initiatieven vanuit de gemeenschap en hier afspraken over maken (bijv. sportparken, schoolpleinen).	Sport, verenigingen, beheerders, scholen	Doorlopend vanaf 2014	Menskracht	Elk jaar minimaal 2 acties / initiatieven. Voorzieningen worden rendabeler, sportpark /kern wordt een sportieve omgeving
▪ Promoten van alle voorzieningen en mogelijkheden om te bewegen en sporten. Overzicht van voorzieningen in onze gemeente	Sport, communicatie, sportverenigingen, VVV,	2014	Menskracht	Overzicht op website.

maken.	natuurorganisaties			
Dorpsraden betrekken bij de evaluatie van de bankjes en mogelijkheden voor particuliere initiatieven bekijken (voorbeeld Tilburgse Benkskes)	Sport, ruimte	2014 of 2015	Menskracht, bestaand budget, externe middelen	Voldoende bankjes op de juiste plaatsen
Voorzieningen op peil houden				
Voorzieningen goed onderhouden en up tot date houden binnen de mogelijkheden die er zijn.	Welzijn en ruimte	Doorlopend	Bestaande budgetten	Kwalitatief goede voorzieningen
Knelpunten in de bereikbaarheid van de sportvoorzieningen verbeteren.	Sport, civiele techniek	2014	Pm uit bestaande budgetten	De knelpunten voor sportpark den Hoek en de trimbaan worden indien mogelijk opgelost.
Beleid voor sportparken evalueren en actualiseren	Sport, vastgoed	2014	Menskracht	Nieuw beleid voor sportparken